

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра банківської справи

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності 6.030508 «Фінанси та кредит»
за спеціалізацією «Банківська справа»
на тему:
«СПОЖИВЧЕ КРЕДИТУВАННЯ В УМОВАХ ФІНАНСОВОЇ
ГЛОБАЛІЗАЦІЇ»

Виконала: студентка 4 курсу, групи 1
Факультету фінансів та банківської справи

БІНЬКОВСЬКА А. Р.

Керівник: к.е.н., викладач

КРЕТОВ Д. Ю.

ОДЕСА - 2019 року

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. На сучасному етапі економічного розвитку важливе місце у пошуку шляхів виходу України з кризового стану займає подальше удосконалення форм кредиту, формування ефективної кредитної системи. Значну роль у задоволенні виникаючих потреб населення, підвищенні його життєвого рівня, забезпеченні соціально-економічного розвитку країни відіграє така форма кредиту, як споживчий кредит, що надається населенню для задоволення різноманітних споживчих потреб. У перші роки державної незалежності України кредити на споживчі потреби майже не надавались. І хоча зараз кредитні установи та торговельні організації активізували свою діяльність на ринку споживчого кредиту, однак залишається потреба в подальшому дослідженні кредитування населення на споживчі потреби.

Метою дослідження є з'ясування сутності споживчого кредиту, аналітична оцінка тенденцій розвитку динаміки та структури споживчого кредитування на сучасному ринку, формування пропозицій щодо його вдосконалення в Україні в умовах фінансової глобалізації. Для досягнення мети було поставлено та вирішено такі завдання:

- дослідити економічну сутність та роль споживчого кредиту в економіці;
- проаналізувати законодавчу базу і можливості регулювання споживчого кредитування;
- проаналізувати сучасний стан споживчого кредитування в умовах фінансової глобалізації;
- визначити місце споживчих кредитів в кредитному портфелі ПАТ «ПриватБанк» та провести аналіз щодо управління кредитним ризиком та методів його мінімізації;

- обґрунтувати шляхи вдосконалення в умовах становлення ринкової економіки окремих напрямів кредитування населення на споживчі потреби.

Об'єктом дослідження є споживчі кредити, що надаються вітчизняними банками населенню.

Предметом дослідження виступають економічні відносини, що виникають у процесі кредитування споживчих витрат населення.

Методи дослідження. При написанні даної роботи було використано наступні методи наукового дослідження: при дослідженні сутності споживчого банківського кредитування було застосовано такі методи як порівняння та узагальнення. Також для характеристики статистичних даних був використаний емпіричний метод та опису. Методи статистичного зведення, групування, графічного зображення і аналізу були використані у другому та третьому розділах даної роботи, а саме при побудові таблиць, графіків та їх аналізу.

Інформаційною базою при написанні роботи, крім наукових праць вчених-економістів, підручників, навчальні посібників, статей з періодичних видань, стали законодавча база України, яка регулює діяльність банків та статистичні дані Національного банку України.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (49 найменувань) та 4-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 85 сторінок. Основний зміст викладено на 70 сторінках. Робота містить 6 таблиць, 11 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«Теоретичні основи споживчого кредитування»** досліджено економічну сутність та соціальну роль споживчого кредитування в умовах фінансової глобалізації, також проаналізовано нормативно-правову базу, щодо регулювання процесу кредитування.

Метою функціонування сфери споживчого кредитування є підвищення доходів банків, задоволення потреб населення в товарах і послугах за рахунок кредитних ресурсів, розширення купівельної спроможності населення, підвищення економічного потенціалу держави. Споживчий кредит є дуже сильним фактором підйому народного добробуту. В сучасних умовах споживчі кредити мають значну роль у розвитку економіки держави.

Даний сегмент ринку має досить високий потенціал, існує необхідність не тільки в його подальшому розвитку, але також орієнтованість на більшу частину населення.

Споживчий кредит є засобом задоволення споживчих потреб населення, тобто особистих, індивідуальних потреб людей. Такий кредит прискорює отримання певних благ (товарів, послуг), які вони могли б мати (придбати) тільки в майбутньому, накопичуючи кошти, необхідні для купівлі цих товарно-матеріальних цінностей або послуг, будівництва і тому подібне.

Законами що регулюють даний вид кредитування є: Закон України «Про банки та банківську діяльність», Закон України «Про захист прав споживачів», Закон України «Про споживче кредитування».

У другому розділі **«Аналіз процесів розвитку банківського споживчого кредитування в умовах фінансової глобалізації»** проаналізовано сучасний стан споживчого кредитування в Україні, як фінансова глобалізація впливає на розвиток даного виду кредитування та соціальні аспекти споживчих позичок в портфелі ПАТ «ПриватБанк».

Проаналізувавши діяльність банківської системи можна відмітити, що протягом періоду з 2008-2018 роки об'єми виданих споживчих кредитів поступово зменшувались. Спостерігалась тенденція росту відсоткової ставки,

разом із збільшенням проблемної заборгованості за виданими кредитами. Досить швидкий темп росту проблемної заборгованості пояснюється неякісними кредитами в портфелях банків, які спричинені в результаті недостатньої оцінки кредитоспроможності позичальників.

Виявили проблеми поточного стану споживчого кредитування. Особлива увага приділена проблемі високої ціни споживчих кредитів. Основними чинниками, на усунення яких мають бути направлені зусилля в вирішенні проблеми високих ставок за споживчими кредитами, визнано: недосконалість стандартизації кредитного процесу; відсутність належного контролю за порушення прав споживачів фінансових послуг з боку регулюючих органів.

У третьому розділі **«Напрямки вдосконалення процесу обслуговування банками позичальників при споживчому кредитуванні»** було визначено, що найважливішими чинниками ефективності операцій банків з надання споживчих кредитів визначені: вартість ресурсів, рівень процентного й комісійного доходу, рівень проблемної заборгованості, операційні витрати. Обґрунтовані наступні перспективні напрямки вдосконалення операцій з надання споживчого кредиту в банках:

- формування спеціальних структурних підрозділів, що займаються споживчими кредитами й максимізація ефективності їх взаємодії;
- вдосконалення внутрішньобанківського ризик-менеджменту споживчого кредитування;
- розвиток споживчих кредитних продуктів і формату їх продажів;
- підвищення мотивації персоналу кредитних підрозділів.

Одним із методів мінімізації кредитного ризику є якісне оцінювання кредитоспроможності позичальника у банку. Аналіз кредитоспроможності позичальника проводиться банківською установою з метою визначення можливостей клієнта розрахуватися за своїми кредитними зобов'язаннями. Оцінювання кредитоспроможності позичальників – фізичних осіб здійснюється банківськими установами на основі використання методу

кредитного скорингу. Кредитний скоринг передбачає застосування бальної шкали оцінювання кредитоспроможності позичальника.

ВИСНОВКИ

Здійснене в даній роботі дослідження соціальних аспектів споживчого кредитування населення дає підстави сформулювати наступні узагальнюючі висновки.

1. Споживчий кредит є важливим фактором підвищення життєвого рівня населення. Споживчий кредит стимулює ефективність праці, адже, отримуючи заробітну плату, недостатню для купівлі за готівку низки товарів, в тому числі товарів тривалого користування, громадяни мають змогу купувати ці товари в кредит або брати кредит з метою купівлі цих товарів.

2. Врахування соціального аспекту споживчого банківського кредитування будуть сприяти підвищенню суспільного інтересу до проблеми недостатньої соціальної спрямованості ринку споживчого кредитування і, в підсумку, допоможуть загальному оздоровленню даної ситуації, як в фінансовій, так і в соціальній сфері, а також матимуть позитивний вплив на нормалізацію господарського життя суспільства, та оздоровленню економіки країни.

3. Після набуття чинності Закону України «Про споживче кредитування», банки мають розміщувати лише достовірну рекламу, а саме, розмір реальної відсоткової ставки, максимальний термін, усі умови. Надавати паспорт кредиту, розкриття повної фінансової інформації, заборона рекламувати кредити під 0% річних і т. д.

4. Аналіз динаміки споживчого кредитування протягом 2008-2018 років показав, що об'єми виданих кредитів мали тенденцію до зниження, що пов'язано із зростаючою тенденцією ціни за кредит, більш жорсткими вимогами до позичальників, при оцінці їх кредитоспроможності, адже саме через погану оцінку кредитоспроможності збільшується частка неякісних кредитів у банківському кредитному портфелі, виникає кредитний ризик.

5. Аналіз поточного стан споживчого кредитування на базі ПАТ «ПриватБанк» дозволяє зробити висновок, що банк не розкриває всю інформацію, щодо видачі кредиту, вкзує не дійсні відсоткові ставки з урахуванням комісії, що в свою чергу стримує ріст об'ємів споживчих кредитів.

10. Істотним гальмом розвитку банківського споживчого кредиту в Україні є нерозвиненість його інфраструктури в особі кредитних бюро і колекторів.

11. Одним із методів мінімізації кредитного ризику є якісне оцінювання кредитоспроможності позичальника у банку. Аналіз кредитоспроможності позичальника проводиться банківською установою з метою визначення можливостей клієнта розрахуватися за своїми кредитними зобов'язаннями. Оцінювання кредитоспроможності позичальників – фізичних осіб здійснюється банківськими установами на основі використання методу кредитного скорингу. Кредитний скоринг передбачає застосування бальної шкали оцінювання кредитоспроможності позичальника.